

Rhasoda Varga Margit: Személyes élményeim és a buddhizmus tanításai

Nem tagadom, hogy mély szálak fűznek ehhez a filozófiához, noha magamat Krisna tudatúnak vallom. Nem iskolában tanultam a buddhista filozófiát, hanem sok évvel ezelőtt abban a megtiszteltetésben részesültem, hogy egy buddhista úton megvilágosodott mester elfogadott tanítványnak. Nála ez azzal járt együtt, hogy adott egy koant (paradoxont), hogy rágódjak rajta. Ha megválaszolom, közelebb kerülhetek a végső felismeréshez:

A paradoxon:

A csend lágyabb a víznél,
az üresség a gyémántnál is keményebb...
Az üresség lágyabb a víznél,
a csend a gyémántnál is keményebb...
Hátad mögé veted az egész világot,
ha ezt most megérted.

(wolzol)

Több év elteltével született meg a válaszom:

Puha üresség mélye ölbe vesz,
elrejt lágy csendet, semmi nesz...
Üresség gyémánt kemény üregét
a csend kongása törte szerte szét...
Az éji sötétség nesztelen osont,
tisza fénné vált a horizont.

Mikor mesterem elé álltam a megoldással, rám nézett jellegzetes, átható tekintetével:
- Lehet, hogy ráérezte, de te nem tudod, mit írtál le!
- Nincs kizárva - ismertem el készségesen, mert sejtettem, hogy felfogóképességem határait meghaladja a válasz mélysége.

Ezt követően a Tiszta Fény természetéről beszélgettünk, mert tanítani csak azt lehet, akit valóban érdekel az Igazság, kövessen bármilyen vallást, vagy világnézetet. Mesterem szerint hiába ismeri valaki Buddha tanításait, ha nincs személyes megtapasztalása, átélése a tanítások lényegéről:

*„Jaj, senki sem tudja, mi az Ősfény!
Benőve bozóttal a régi ösvény...
Folyóvizekben sötét űr az örvény,
csalárd szívekben hazug szó a Törvény.”*

(wolzol)

A vallás és a filozófia között az alapvető különbség, hogy a filozófia sohasem lépi túl a megtapasztalhatóságot, vagy a logikai levezethetőség kereteit. Ez előnye, de egyszersmind a

korlátja is. Isten létezése nem vezethető le logikai alapokon (legalábbis eddig még minden gondolkodó belebukott ebbe a próbálkozásba), de a megtapasztalhatósággal is gondok vannak, mert sohasem lehetünk benne egészen biztosak, ha Isten élményt élünk át, hogy az már az Abszolút Valóság, vagy saját gondolataink kivetülése csupán.

Ilyen szempontból a buddhizmus és a tételes vallások homlokegyenest ellenkező eredményre vezetnek, mivel a buddhizmusban a Végső Valóság az Üresség, amelyben semmiféle Isten nem létezik, a kiüresített, vágyak nélküli tudat felismeri, hogy mindent ő hozott létre. E filozófiai rendszert szigorúan követve mindent személyesen megtapasztalhat a tanítvány, amit a mesterek korábban leírtak, nincs szükség semmiféle kegyelemre, csupán kemény munkára ahhoz, hogy valaki elérje a Nirvánaként definiált állapotot és ez a felismerés a halál pillanatában vagy akár azt követően is bekövetkezhet.

Ugyanakkor a vallások Isten megtapasztalását a hit kategóriájába sorolják. Lehet, hogy volt néhány nagy tanító (Jézus, vagy a védákban szereplő bölcsek), akiknek valóban elhisszük, hogy az Abszolútumot látták meg, de számunkra - önmagában - semmiféle folyamat végig vitele nem garantálhatja ugyanezt a felismerést, egyedül az isteni kegyelem által juthatunk olyan állapotba, hogy kimerészeljük jelenteni: Isten létezik, és én ezt TUDOM, nemcsak hiszem!

- Miért a Krisna tudatot választottad, ahelyett, hogy a buddhizmus útján törekednél a végső valóság megtapasztalására? - tette fel a kérdést legutóbb mesterem.

- Az, hogy még egyetlen buddhista sem tudott kielégítő választ adni a következő koanra:

*A Végső Valóság: üresség,
ám benne élve, kimeríthetlenség...
De mi készíti a Végső Valóságot arra,
hogy önnön ürességét feladja?*

Azt gondolom, csak olyan személy képes megfejtani ezt a paradoxont, aki valóban vallások és filozófiai rendszerek fölött áll. Egy vallási vagy filozófiai rendszer olyan, mint egy szépen felépített mandala. Mikor már tökéletesnek érzed azt, amit belőle önmagadban felépítettél, készen kell állnod arra, hogy lerombold, és újat építsél helyette. A mandalák nem azért készülnek, hogy azokat őrizgessük, vagy ragaszkodjunk hozzájuk, magában a kialakítási folyamatban rejlik a fejlődés lehetősége.

Folytassuk tehát a sort buddhizmus bölcsességeivel! Az alábbi összeállítás a „Tibeti tanítók titkos tanításai” c. könyv alapján készült.

Részletek a könyvből

A szenvedés tíz oka:

2. Miután már a nehezen elérhető, és szépen megalkotott emberi test birtokába jutottál, oka volna a szenvedésnek, ha hitetleneket követnél, és a világ káprázatait követők nyomában haladnál.

9. Mivel minden lény testvér, bármelyikkel szemben ellenséges érzést táplálni, bármelyiket megsérteni vagy elpusztítani oka volna a szenvedésnek.

A tíz feladat:

5. Vizsgáld pártatlanul minden vallások nagy bölcseinek tanításait.

10. Igyekezz tudatod éberségét minden helyzetben megőrizni.

A tíz nem kerülendő:

7. Nem kerülendő semmi, ami isteni adományként, önként adódik.

10. Nem kerülendők a mások megsegítése érdekében felmerülő gondolatok, még ha azok csak kis eredménnyel kecsegtetnek is.

A tíz összetéveszthető:

1. Összetéveszthető a vágy a hittel.

4. Összetéveszthető az érzéki tapasztalás a Valóság Kinyilatkoztatásával.

7. Összetéveszthető a szenvedély rabja az írott törvények fölött álló jogamesterrel.

8. Összetéveszthető a tisztán önös tett az önzetlennel.

10. Összetéveszthető a csaló a bölccsel.

A magasrendűség tíz jele:

5. A magasrendűség jele az a művészet, mellyel az ok és okozat törvényét úgy hozzuk összhangba életünkkel, amely összhangban van a szem a látással.

9. A magasrendűség jele a tömegtől távol maradni mind gondolkodásban, mind cselekedetekben.

A tíz magunk teremtette gond:

3. Magunk teremtette gond képmutató módon élni; olyan ez mintha saját étkünket mérgeznénk meg.

5. Magunk teremtette gond elegendő szellemi képesség hiányában vezetésre vállalkozni;

A tíz súlyos hiba:

8. Súlyos hibája a jámbornak, ha maga helyett másokat akar megjavítani.

9. Súlyos hibája a jámbornak, ha világi hatalomra tör, ahelyett, hogy önnön rejtett erőit fejlesztené.

A tíz nélkülözhetetlen:

1. Nélkülözhetetlen a nagy kitartás (a megvilágosodásra való törekvés során), melyet nem zavarhat éltünk múlása sem; miképpen a gazda sem sajnálja földje megművelését, még ha másnap halnia kellene is.

7. Nélkülözhetetlen a Tan végső igazságát úgy áhítani, mint ahogy az éhező étek után vágyakozik.

A tíz drágább:

4. Drágább az elmélyedésben látott isteni bölcsesség egyetlen kicsiny sugara, mint a vallási kérdések felett való elmélkedés.

7. Drágább egyetlen pillanat, amely a Nirvána boldogságát érzékelteti, az érzéki gyönyörök hosszú óráinál.

A tíz nagy öröm:

1. Nagy öröm, hogy minden érző lény szelleme összefügg az Ős-Szellemmel.

9. Nagy öröm, hogy az isteni és határtalan részvét képviselői sem lehetlent, sem részrehajlást nem ismernek.